

**ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 20 JULI 2001
TOT BEVORDERING VAN BUURTDIENSTEN-EN BANEN****Samenvatting**

Het gebruik van dienstencheques is aan verschillende voorwaarden gebonden. Deze voorwaarden moeten niet alleen door de erkende dienstencheque-ondernemingen gerespecteerd worden maar ook door de personen die gebruik maken van de dienstencheques. In voorliggend decreet wordt de mogelijkheid voorzien om een gebruiker uit te sluiten uit het systeem en de subsidie gekoppeld aan de dienstencheque terug te vorderen bij de gebruiker, bij inbreuken op veiligheidsmaatregelen rond de aanpak van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid. De uitsluiting kan maximaal een jaar duren bij een eerste inbreuk en tot vijf jaar bij herhaling.

MEMORIE VAN TOELICHTING**I. ALGEMENE TOELICHTING****A. Situering**

1. Het stelsel van de dienstencheques wordt geregeld in de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen en in het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques. In deze regelgeving zijn verschillende maatregelen opgenomen die getroffen kunnen worden in het geval dat een onderneming of gebruiker van dienstencheques de reglementering niet respecteert. Voor de ondernemingen gaat het om een intrekking van de erkenning, een administratieve geldboete of een strafrechtelijke sanctie en een terugvordering van de onrechtmatig ontvangen bedragen. Voor de gebruikers gaat het om een administratieve geldboete of een strafrechtelijke sanctie, een terugvordering van de onrechtmatig betaalde overheidsbijdrage en een mogelijke uitsluiting van het stelsel voor een jaar indien hij opzettelijk heeft deelgenomen aan een inbreuk van de onderneming.

2. In het kader van de bestrijding van de Covid-19-pandemie is er bijzondere aandacht voor de veiligheid van de huishoudhulpen aangezien de erkende ondernemingen gedurende de hele periode dat de maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus gelden, steeds actief zijn gebleven. De huishoudhulpen bevinden zich in een precaire positie aangezien zij zich van gezin naar gezin begeven en de gezinsleden, omwille van de bestrijdingsmaatregelen, vaker in huis zijn tijdens de dienstenchequeprestaties dan gewoonlijk. Daarom werden er verschillende maatregelen getroffen: in samenspraak met de sector werden richtlijnen gepubliceerd en de verhoging van de tegemoetkoming voor erkende ondernemingen in de periode november en december 2020 werd gekoppeld aan de veiligheidsmaatregelen opgesomd in het Ministerieel Besluit van 25 november 2020 betreffende de veiligheidsmaatregelen in de dienstencheque-sector om de verspreiding van het coronavirus te beperken. De verantwoordelijkheid van de gebruikers in de toepassing van deze maatregelen vereist de nodige handhavinginstrumenten. Deze problematiek gaf aanleiding tot een plenair parlementair debat op 2 december 2020 waarbij de minister van werk aangaf de uitsluiting van gebruikers bij inbreuken op de veiligheidsvoorschriften te onderzoeken.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

3. De burger die gebruikt maakt van dienstencheques draagt een belangrijke verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de werknemer. Zeker in de context van de Covid-19-pandemie of van een andere mogelijke toekomstige gezondheids crisis moet de gebruiker zijn verantwoordelijkheid nemen om de bestaande veiligheidsmaatregelen na te leven. Wanneer de gebruiker deze maatregelen niet naleeft moet het mogelijk zijn om hier tegen op te treden.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

4. De mogelijkheid tot uitsluiting uit het stelsel is van toepassing op alle inwoners van het Vlaamse Gewest en niet alleen de personen die reeds gebruik maken van dienstencheques. Het kan immers zijn dat een persoon wel geniet van de voordelen van de dienstencheques zonder dat hij hier zelf, formeel gezien, gebruiker van is. Dit kan bijvoorbeeld wanneer de persoon dienstencheques van iemand anders gebruikt heeft of gezamenlijk aansprakelijk is als lid van het gezin van de formele gebruiker.

5. Het schenden van de veiligheidsmaatregelen rond de bestrijding van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid geldt als grond tot schorsing. Het begrip "civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid" vindt haar grond in artikel 4, §1, 1° van het decreet over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid van 20 maart 2020. Waar deze situatie eerst in het leven werd geroepen om de bouw van noodinfrastructuur te faciliteren wordt er gekozen om hierop ook andere maatregelen die noodzakelijk kunnen zijn in een dergelijke gezondheids crisis te laten aansluiten in plaats van voor alle maatregelen afzonderlijke regimes te creëren. Als deze civiele noodsituatie wordt uitgeroepen kan de Vlaamse Regering bijkomende maatregelen nemen in het kader van de volksgezondheid en veiligheid en zelfs specifieke maatregelen voor de dienstenchequesector nemen. Het is aan de Vlaamse Regering om deze maatregelen concreet in te vullen aangezien deze steeds van tijdelijke aard zijn en moeten inspelen op de evolutie van de pandemie. Deze taak hoort bij uitstek toe aan de uitvoerende macht.

6. Om over te gaan tot de schorsing dient men rekening te houden met de verschillende elementen die bijdragen tot het inschatten van de ernst van de inbreuk: de aard van de inbreuk, de intentie in hoofd van de gebruiker, de omvang, duurtijd of herhaling van de inbreuken of eventuele verzachtende omstandigheden zoals bijvoorbeeld misleidende informatie die door een erkende onderneming is meegegeven. Deze elementen moeten ook expliciet worden opgenomen in de motivering van de beslissing tot schorsing. Deze elementen worden ook toegevoegd aan het derde lid van de ontworpen bepaling "3ter" naar aanleiding van het advies van de Raad van State.

7. Indien de gebruiker de veiligheidsmaatregelen niet naleeft kan ook de subsidie bij hem worden teruggevorderd. De gebruiker geniet van gesubsidieerde huishoudhulp. Een voorwaarde om van deze subsidie te kunnen genieten is het respecteren van de wettelijke en reglementaire voorwaarden. Als de gebruiker dit niet doet, door bijvoorbeeld de coronamaatregelen niet te respecteren, is hij gehouden dit voordeel terug te betalen aan de subsidiërende overheid.

8. De duur van de mogelijke schorsing is beperkt tot maximaal 1 jaar voor een eerste overtreding en 5 jaar voor een herhaalde overtreding. De schorsing van 1 of 5 jaar is een maximumstraf en bij de bepaling van de duur van de schorsing dient men rekening te houden met dezelfde elementen als voor het opleggen van

de eerste sanctie tot uitsluiting. Wanneer er sprake is van verzachtende omstandigheden zal de maximale duur normaal gezien ook niet worden opgelegd.

Implementatie

9. De Vlaamse Regering wordt, op grond van artikel 20 van de Bijzondere Wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, belast met de uitvoering van de bepaling. Zij zal moeten bepalen welke bestuurlijk niveau of entiteit de beslissingen neemt. Het decreet treedt in werking de tiende dag volgend op de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

10. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen gaf haar advies op 12 april 2021. Het advies was positief. Er werd gevraagd om volgende toevoeging te doen: "*Een extra mogelijkheid om over te gaan tot uitsluiting van de gebruiker en de terugvordering van de subsidie, met name in het geval van feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk zoals beschreven in artikel 32ter van de wet van 4 augustus 1996.*" Deze wijziging kan niet meegenomen worden in dit decreet omdat zij buiten de spoedeisendheid omtrent de coronamaatregelen valt (zie 11.).

11. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht advies 69.304/1 uit op 6 mei 2021.

De Raad van State aanvaardde de ingeroepen spoedeisendheid alleen met betrekking tot de bepalingen die betrekking hebben op de strijd tegen de coronaviruspandemie. Voor het overige werd de adviesaanvraag onontvankelijk verklaard. Het ingediende ontwerp werd dan ook beperkt tot die bepalingen. De overige wetswijzigingen die in de vorige versie van het ontwerp van decreet werden opgenomen zullen opnieuw ter advies worden voorgelegd in een volgend ontwerp van decreet.

Om die reden werd de bepaling ook aangepast in die zin dat een nieuw artikel aan de wet van 12 juli 2001 wordt toegevoegd in de plaats van een vervanging van artikel 3bis. Op die manier blijven de geldende maatregelen omtrent de uitsluiting van, en de terugvordering bij, gebruikers ook gelden en ontstaat hier geen hiaat in de reglementering.

De Raad van State adviseert dat "*het voorontwerp strekt tot het "vervangen" van artikel 3bis van de wet van 20 juli 2001. In het opschrift van het voorontwerp moet dan ook worden geschreven "Ontwerp van decreet tot vervanging van ..."*". Gelet op de vermelde wijziging (geen wijziging van het bestaande artikel 3bis maar een toevoeging van artikel 3ter) van het voorontwerp wordt deze opmerking zonder voorwerp.

De Raad van State adviseert om *"de opgesomde elementen die bijdragen tot het inschatten van de ernst van de inbreuk en die aan de basis dienen te liggen van de beslissing tot het al dan niet opleggen van de sanctie, dan wel het bepalen van de duurtijd van de sanctie, en die volgens de memorie van toelichting expliciet in de motivering van de beslissing moeten worden opgenomen"* Deze wijziging werd doorgevoerd door middel van een toevoeging van een derde lid (zie 6).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS